

Bipar'sIDDWorkshop 23 & 24 October 2017

Ο πρόεδρος του ΣΕΜΑ κος Ι. Ξηρογιαννόπουλος, η Γ. Γραμματέας κα Μ. Τσιλιμπάρη, ο κος Φ. Μυτιλιναίος επικεφαλής της επιτροπής Διεθνών Σχέσεων και η κα Π. Σαριδάκη δικηγόρος & εκπρόσωπος του ΣΕΜΑ για την επεξεργασία της κοινοτικής οδηγίας IDD, συμμετείχαν στο Workshop που διοργάνωσε η Bipar στις 23 & 24 Οκτωβρίου για την IDD.

Στις εργασίες συμμετείχαν ομάδες – εκπρόσωποι της διαμεσολάβησης από όλα τα κράτη μέλη της Bipar καθώς και εκπρόσωποι της Commission & της ΕΙΟΠΑ.

Session 1

Στην εναρκτήρια ομιλία της η κα **Natalie Berger – Head of Insurance and pension Unit, European Commission** αναφέρθηκε στους σκοπούς της οδηγίας επισημαίνοντας τα παρακάτω:

- Στόχος της οδηγίας είναι περισσότερη διαφάνεια, καλύτερη πληροφόρηση & περισσότερη προστασία του τελικού καταναλωτή,
- Αναφορικά με τους κανόνες προστασίας ανέφερε ότι θα πρέπει να ισχύουν ανάλογοι για όλους τους εμπλεκόμενους στην διαμεσολάβηση "same activity – same rules principle":
- Ανέλυσε διεξοδικά τους κανόνες που θα διέπουν την προώθηση προϊόντων Γενικών Ασφαλίσεων, Ασφαλίσεων Ζωής & Υγείας και Ασφαλιστικών Προϊόντων συνδεδεμένων με Επενδύσεις, οι οποίοι θα αφορούν όλα τα δίκτυα διανομής, συμπεριλαμβανομένων και των απευθείας πωλήσεων (direct sales).
- Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στην αρχή της αναλογικότητας: συγκεκριμένα τόνισε πως θα πρέπει να προβλεφθεί ειδική μέριμνα ώστε οι μικρότεροι διανομείς ασφαλιστικών προϊόντων να προστατεύονται απέναντι σε πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού από τις μεγαλύτερες εταιρίες.
- Επισημάνθηκε ότι από την οδηγία εξαιρούνται όσοι απλά παρουσιάζουν ένα ασφαλιστικό προϊόν χωρίς όμως να προχωρούν στην προώθηση και/ή πώλησή του και η ευθύνη που απορρέει από την δραστηριότητα αυτή ουσιαστικά ανήκει στην ασφαλιστική εταιρεία.

Η ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας στα εθνικά δίκαια των χωρών μελών της ΕΕ είναι σε εξέλιξη, με μόνη εξαίρεση την Γερμανία που έχει ήδη ενσωματώσει την οδηγία. Αναφορικά με την επίλυση των ζητημάτων που θα προκύψουν κατά τις διαδικασίες εφαρμογής της νέας Οδηγίας, η κα **Natalie Berger** ανακοίνωσε την δημιουργία αντίστοιχων "Transposition IDD Workshops" που θα διοργανωθούν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και θα αφορούν τους Εθνικούς Επόπτες και Αρμόδιες Αρχές.

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στις τεχνολογικές εξελίξεις και στα fintech – insutech μια πραγματικότητα με ραγδαία εξέλιξη που θα απασχολήσει τον κλάδο μας αλλά παράλληλα, όπως τόνισε, θα δώσει ευκαιρίες που αφορούν σε εναλλακτικές μορφές ευέλικτης χρηματοδότησης, αλλά και ευκαιρίες μέσω νέων τομέων ασφάλισης π.χ. cyber risks insurance.

Η δήλωσε emphatically ότι από εδώ και στο εξής η "**Ευρώπη θα έρχεται πάντα πρώτη**", με αφορμή την επιτυχία της διμερούς συμφωνίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένων Πολιτειών σχετικά με τις ανασφαλίσεις.

Πολύ σημαντική ήταν επίσης η αναφορά της κα **Natalie Berger** στην νέα Νομοθετική Πρωτοβουλία της Commission για την δημιουργία ενός ενιαίου συνταξιοδοτικού προγράμματος σε πανευρωπαϊκό επίπεδο **Paneuropean Personal Pension Program (PEPP)**

Ειδικότερα η πρωτοβουλία αυτή αφορά στην υλοποίηση μιας ιδέας που γεννήθηκε από την Commission, στα τέλη Ιουνίου 2017, προκειμένου να καλυφθεί μια ανάγκη που ανακύπτει από το γεγονός ότι η αγορά των αποταμιευτικών – συνταξιοδοτικών προγραμμάτων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο κινείται σε πολύ υποτονικά επίπεδα.

Η πρωτοβουλία αυτή αφορά στη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού συνταξιοδοτικού προγράμματος με κοινούς κανόνες, ενιαία επενδυτική επιλογή, ώστε να επιτευχθεί η διασφάλιση του κεφαλαίου & επιπρόσθετα να δίνεται η δυνατότητα συνέχισης του προγράμματος σε ενδοκοινοτικές μετακινήσεις πολιτών.

Επιπλέον, με την πρωτοβουλία αυτή η Commission προσδοκά στην δημιουργία ενός ενιαίου προγράμματος με υψηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα απευθύνεται στο σύνολο των κατοίκων της ΕΕ. Τόνισε ότι παρότι το προϊόν δεν θα είναι κρατικό, η λειτουργία του θα διέπεται από αυστηρούς κανόνες και εποπτεία ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα και η αποδοτικότητα του σε βάθος χρόνου.

Βάσει των παραπάνω κριτηρίων αφού ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός από την Commission εν συνεχεία θα γίνει ανοιχτή πρόσκληση σε διάφορους παρόχους, όπως τράπεζες, επενδυτικές εταιρίες, ασφαλιστικές εταιρίες για την υποστήριξη και διάθεσή του στην αγορά.

Τέλος τόνισε ότι για την επιτυχία ενός τέτοιου εγχειρήματος, **απαιτείται ισχυρή πολιτική βούληση** από κάθε κράτος μέλος, ώστε να δημιουργηθούν τα κατάλληλα ενδοκοινοτικά φορολογικά κίνητρα που θα καταστήσουν το προϊόν δημοφιλές.

Session 2

Εξίσου ενδιαφέρουσες ήταν οι ομιλίες των κ.κ. **David Cowan -Team Leader Of Conduct of Business Policy Consumer Protection Dpt EIOPA & Thomas Maur - Senior Associate CMS Hasche Sigle**, οι οποίοι έκαναν εκτενή αναφορά για την POG (Product Oversight & Governance) - Άρθρο 25 & IPID (Insurance Product Information Document), IBIPS (Investment Based Insurance Products) / Άρθρα 26 – 30 αντίστοιχα.

Συγκεκριμένα

POG (Product Oversight & Governance) - Άρθρο 25

Αναφορικά με την εποπτεία των προϊόντων και τις απαιτήσεις διακυβέρνησης, την παρακολούθηση και την εποπτεία των διανομέων ασφαλιστικών προϊόντων, την ανάλυση του ασφαλιστικού προϊόντος και του κινδύνου που καλύπτει, επικράτησε η άποψη ότι ουσιαστικά η εφαρμογή των POG αφορά κυρίως τους κατασκευαστές ασφαλιστικών προϊόντων με δεδομένο ότι αυτοί ως υπεύθυνοι του προϊόντος είναι και κατ' ουσία και αυτοί που είναι εκτιθέμενοι απέναντι στο κίνδυνο.

Η αντίστοιχη αρχήτης αναλογικότητας ισχύει και σε αυτή την περίπτωση με την έννοια ότι όσο πιο απλό και τυποποιημένο είναι ένα ασφαλιστικό προϊόν το κανονιστικό πλαίσιο που το διέπει θα πρέπει να είναι αντίστοιχα σχετικά απλό και σίγουρα όχι πιο σύνθετο και πολύπλοκο από το ίδιο το ασφαλιστικό προϊόν που προωθείται στον καταναλωτή.

IPID (Insurance Product Information Document)

Το IPID αποτελεί ένα συνοπτικό πληροφοριακό έντυπο στο οποίο θα πρέπει να αναγράφονται πληροφορίες για το ασφαλιστικό προϊόν. Το έντυπο αυτό θα πρέπει να είναι συνοπτικό και ξεχωριστό, σαφές και ευανάγνωστο, ακριβές και μη παραπλανητικό.

Σύμφωνα με την IDD, το IPID αποτελεί προ-συμβατική υποχρέωση (prior to conclusion of contract) όμως δεν προσδιορίζεται ο τρόπος και ο ακριβής χρόνος παράδοσης του εγγράφου πριν τη σύναψη της ασφάλισης. Αναφέρθηκε πάντως ότι θα ήταν καλό τα ασφαλιστικά προϊόντα να χωρίζονται σε δυο κατηγορίες, σύνθετα και μη (complex- noncomplex) και αναλόγως με την κατηγορία να διατίθεται **επαρκής** χρόνος στον πελάτη, για να μελετήσει τις παρεχόμενες πληροφορίες. Για τον καταλληλότερο χρόνο παράδοσης του IPID, υπεύθυνοι να αποφασίσουν είναι οι αρμόδιες αρχές κάθε Κράτους Μέλους κατά την εναρμόνιση της Οδηγίας.

Ωστόσο είναι σαφές ότι το IPID αφορά μόνον σε προϊόντα των Γενικών Κλάδων ασφάλισης και όχι Προϊόντα Ασφάλισης Ζωής ή & Υγείας (αναμένουμε περαιτέρω διευκρινήσεις) ενώ εξαιρούνται από αυτό οι Μεγάλοι Κίνδυνοι (όπως αυτοί προσδιορίζονται από το Solvency II για την Ελλάδα Ν. 4364/2016, εδ. 27)

Κοινή θέση όλων πάντως ήταν, ότι υπεύθυνες για την σύνταξη των IPID θα πρέπει να είναι οι ασφαλιστικές εταιρίες που κατασκευάζουν το ασφαλιστικό προϊόν και άρα το γνωρίζουν καλύτερα και έχουν αντίστοιχα και την ευθύνη πάνω τους.

IBIPS (Investment Based Insurance Products) / Άρθρα 26 - 30

Πρόσθετες απαιτήσεις προβλέπονται σε σχέση με βασιζόμενα σε ασφάλιση επενδυτικά προϊόντα, οι οποίες αφορούν τόσο τις ασφαλιστικές εταιρίες όσο και τους διαμεσολαβητές.

Τόνισαν ιδιαίτερα πως πρέπει να διαμορφωθούν τα κριτήρια και οι κανονισμοί ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία συνθηκών. Παράλληλα, αναφορικά με αυτά τα προϊόντα, τονίστηκε ότι θα πρέπει να υπάγονται σε συνεχή παρακολούθηση και εποπτεία ώστε να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά τους τόσο κατά την σύναψή τους όσο και καθόλη την διάρκεια του συμβολαίου.

Αναφορικά με τα έγγραφα πληροφοριών σχετικά με retail επενδυτικά προγράμματα **PRIIPS** (Packaged Retail Investment and Insurance Based Products) και **KID** (Key Information Document) σημειώθηκε ότι αυτά θα πρέπει να εμπεριέχουν επαρκείς συγκριτικές πληροφορίες, να είναι ξεκάθαρα και να αναφέρουν στοιχεία τόσο για το κόστος διαχείρισης, όσο και για το κόστος διανομής των προγραμμάτων αυτού του τύπου.

Session 3

Ιδιαίτερη συζήτηση έγινε αναφορικά με την ερμηνεία συγκεκριμένων άρθρων της οδηγίας. Την δεύτερη ημέρα του Workshop, ο **Dr Nic o Spiegel – Legal Economist Officer DGFISMA European Commission** τοποθετήθηκε σχετικά απαντώντας στα διευκρινιστικά ερωτήματα που τέθηκαν.

Άρθρο 17. Γενικές Αρχές

Ασφαλιστική Αμοιβή

Η βασική αρχή είναι πως η ασφαλιστική αμοιβή δεν μπορεί να αποτελεί το μεγαλύτερο κίνητρο για την προώθηση ενός προϊόντος.

Ωστόσο η παροχή κινήτρων για την προώθηση ασφαλιστικών προϊόντων από μόνη της δεν συνεπάγεται “*arriori*” καταστρατήγηση της παραπάνω αρχής, αρκεί όπως τονίστηκε, να διασφαλίζεται ότι κανένα κίνητρο δεν είναι τόσο μεγάλο ώστε να επηρεάζεται η αμερόληπτη (**fair**) συμβουλή και η αντικειμενική πρόταση που παρέχεται από τον διανομέα του ασφαλιστικού προϊόντος.

Άρθρο 18 & 19. Γενικές Πληροφορίες / Συγκρούσεις Συμφερόντων και Διαφάνεια

Θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες και στοιχεία από τις Ασφαλιστικές Εταιρίες και από τους Ασφαλιστικούς Διαμεσολαβητές που θα αφορούν τόσο σε χαρακτηριστικά του ασφαλιστικού προϊόντος όσο και για τον τρόπο με τον οποίο ασκείται η ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

Θα πρέπει να γνωστοποιείται στον καταναλωτή ο τρόπος με τον οποίο ασκείται η ασφαλιστική διαμεσολάβηση και η βαθμίδα διαμεσολάβησης στην οποία ανήκει ο διανομέας ασφαλιστικού προϊόντος καθώς και η **φύση της αμοιβής** που λαμβάνει σε σχέση με τη σύμβαση ασφάλισης.

Τονίστηκε επίσης, ότι **δεν προβλέπεται υποχρέωση ενημέρωσης / αποκάλυψης του ύψους και / ή του ποσού της αμοιβής**, παρά μόνο της φύσης αυτής.

Άρθρο 20. Παροχή Συμβουλών & Πρότυπα Πωλήσεων

Από την IDD προβλέπεται επίσης η προ-συμβατική υποχρέωση του διανομέα ασφαλιστικού προϊόντος / ασφαλιστικού διαμεσολαβητή για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών που αφορούν στην ανάλυση των απαιτήσεων και των αναγκών του πελάτη, ώστε μέσα από την διαδικασία αυτή, βάσει αμερόληπτης και προσωπικής ανάλυσης, να αποδεικνύεται η παροχή αντικειμενικής πληροφόρησης και εξατομικευμένης /

αιτιολογημένης πρότασης, σε μορφή κατανοητή για τον πελάτη, προκειμένου αυτός να είναι σε θέση να λάβει ενήμερη απόφαση.

Άρθρο 22. Εξαιρέσεις & Ρήτρα Ευελιξίας

Από την οδηγία IDD εξαιρούνται οι Μεγάλοι Κίνδυνοι (όπως αυτοί ορίζονται στο Solvency II / Ν. 4364/20163,εδ.. 27) και οι επαγγελματίες πελάτες (όπως αυτοί ορίζονται στην MiFID II).

Cross border activities

Διαφάνηκε από τις εκεί διεργασίες – τοποθετήσεις ότι το πρωτόκολλο του Λουξεμβούργου είναι η βάση της οποιασδήποτε συζήτησης – διαπραγμάτευσης σχετικά με το καθεστώς εποπτείας των ΕΠΥ. Οι κατηγορίες που απασχολούν είναι οι FOS (FREEDOM OF SERVICES) και FOE (FREEDOM OF ESTABLISHMENT). Το θέμα απαιτεί περαιτέρω διερεύνηση και διεργασίες από τους αρμόδιους φορείς.

Session 4

Επίλογος

Στον επίλογο του workshop συζητήθηκε ότι, με την εφαρμογή όχι μόνο της IDD αλλά και άλλων νομοθετημάτων και κανονισμών, όπως Solvency II, GDPR, MiFID II, Money Laundering κ.α., δημιουργείται ένα ευρύτερο και πιο αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο γύρω από την διανομή ασφαλιστικών προϊόντων και την ασφαλιστική αγορά γενικότερα. Με γνώμονα την περισσότερη προστασία του πελάτη περνάμε σε μια εποχή υπέρ-νομοθέτησης και υπερπροστασίας του καταναλωτή, η οποία όμως παράλληλα τείνει να εισάγει επιπρόσθετους πολύπλοκους κανονισμούς συμμόρφωσης και γραφειοκρατικές πρακτικές, αυξάνοντας δυσανάλογα τα κόστη λειτουργίας της αγοράς, προκειμένου να μπορούν τα εμπλεκόμενα μέρη να ανταπεξέλθουν και να είναι σύννομα με τα νέα δεδομένα που δημιουργούνται.

Θα πρέπει λοιπόν να γίνει αντιληπτό, κυρίως από τις Αρμόδιες Εποπτικές Αρχές των Κρατών Μελών, ότι μέσα από την ευρύτερη νομοθέτηση και εποπτεία, θα πρέπει τελικά να επιδιώκεται μια ισορροπία στην ασφαλιστική αγορά, ώστε, να μην από την μια πλευρά να διασφαλίζεται η προστασία του ασφαλιζόμενου/καταναλωτή, όμως από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να εξασφαλίζονται και οι κατάλληλες συνθήκες που θα εξυπηρετούν και θα προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών και στην διανομή των ασφαλιστικών προϊόντων. **Η ασφαλιστική διαμεσολάβηση δεν αποτελεί μέρος του προβλήματος, αλλά μέρος της λύσης.**

Τέλος, αξίζει να διευκρινιστεί ότι το πανευρωπαϊκό αίτημα της Insurance Europe για την αναβολή της εφαρμογής της IDD, το οποίο σε πρώτη φάση έγινε δεκτό από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αφορά στην αναβολή της εφαρμογής της Οδηγίας IDD έως την 1^η Οκτωβρίου 2018, ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος μεταβατικός χρόνος για την προσαρμογή όλων των εμπλεκόμενων μερών στο νέο νομοθετικό πλαίσιο και όχι στην καταληκτική ημερομηνία εναρμόνισης της IDD από τα Κράτη Μέλη που παραμένει η 23^η Φεβρουαρίου 2018. Εφόσον τελικά δοθεί η συγκεκριμένη παράταση στην εφαρμογή της IDD, πιστεύουμε ότι θα είναι μια θετική εξέλιξη, καθώς θα δώσει τον απαραίτητο χρόνο στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και στα δίκτυα διανομής, ώστε η μετάβαση στα νέα δεδομένα λειτουργίας της αγοράς να γίνει οργανωμένα, διασφαλίζοντας την ομαλή προσαρμογή όλων σε αυτά.